

Bruksela, 24 maja 2019 r.
(OR. en)

9562/19

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 127
ECOFIN 512
EJUSTICE 83
COMPET 423
CODEC 1129
IA 162

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	9459/19
Nr dok. Kom.:	7222/18 + ADD 1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 2 REV 2 + ADD 3
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich – Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich¹ został przedstawiony przez Komisję 12 marca 2018 r. w ramach planu działania w zakresie unii rynków kapitałowych. Podstawą wniosku jest art. 81 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (współpraca sądowa w sprawach cywilnych) i jest on objęty zwykłą procedurą ustawodawczą. Przedstawionemu wnioskowi towarzyszyły: komunikat Komisji w sprawie prawa właściwego dla skutków transakcji w obrocie papierami wartościowymi² i ocena skutków³.
2. Celem wniosku jest przyczynienie się do zwiększenia liczby transakcji transgranicznych w obrocie wierzytelnościami, a tym samym ułatwienie dostępu do finansowania, poprzez ustanowienie na szczeblu UE wspólnych przepisów kolizyjnych, które będą wskazywać prawo krajowe mające zastosowanie do skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.

¹ 7222/18 – COM(2018) 96 final.

² 7358/18 – COM(2018) 89 final.

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

3. Deklarowanym celem wniosku jest ustanowienie jednolitych przepisów pozwalających na wskazanie właściwego prawa krajowego, które określi podmiot uprawniony względem danej wierzytelności będącej przedmiotem przelewu transgranicznego. Przyczynią się one zatem do wyeliminowania ryzyka prawnego i potencjalnych negatywnych skutków systemowych dla rynków finansowych. Dlatego też skutkiem wniosku będzie zagwarantowanie pewności prawa, która zwiększy znaczenie inwestycji transgranicznych, ułatwi dostęp do tańszych kredytów oraz wzmocni integrację rynków. Wniosek powinien również być spójny z istniejącymi instrumentami unijnymi dotyczącymi prawa właściwego w sprawach cywilnych i handlowych, w szczególności z rozporządzeniem Rzym I, rozporządzeniem upadłościowym, dyrektywą w sprawie zabezpieczeń finansowych, dyrektywą o ostateczności rozrachunku oraz dyrektywą w sprawie likwidacji.
4. W tym kontekście Komisja proponuje, by zasadniczo w sytuacji kolizji przepisów skutki przelewu wierzytelności wobec osób trzecich regulowało prawo właściwe dla miejsca zwykłego pobytu zbywcy. Według oceny Komisji dzięki tej zasadzie łatwiej byłoby przewidzieć, które prawo będzie ma zastosowanie, ponieważ osoby trzecie mogą z wyprzedzeniem ustalić miejsce pobytu zbywcy. W celu dostosowania się do potrzeb uczestników rynku w zakresie konkretnych rodzajów wierzytelności (gotówka złożona na rachunku bankowym i wierzytelności z instrumentu finansowego) Komisja zaproponowała dwa wyjątki od ogólnej zasady, zgodnie z którą właściwe jest prawo zbywcy. Z kolei w odniesieniu do prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności w stosunku do osób trzecich w ramach sekurytyzacji, Komisja zaproponowała wybór między prawem właściwym ze względu na miejsce zwykłego pobytu zbywcy a prawem nabywcy, tak by sprzyjać angażowaniu się zarówno mniejszych, jak i większych podmiotów gospodarczych w sekurytyzację transgraniczną.

5. 13 lutego 2019 r., Parlament Europejski 546 głosami za, przy 35 głosach przeciw i 62 głosach wstrzymujących się, przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu⁴, w którym zawarł 24 poprawki do wniosku Komisji. PE przyjął podejście zaproponowane we wniosku Komisji, zgodnie z którym skutki przelewów wierzytelności wobec osób trzecich powinny podlegać prawu państwa, w którym znajduje się miejsce zwykłego pobytu zbywcy. Posłowie skreślili te przepisy wniosku, zgodnie z którymi w ramach sekurytyzacji zbywca i nabywca mogliby dokonać wyboru prawa właściwego dla przeniesionej wierzytelności jako prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich.
6. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię⁵ w sprawie omawianego wniosku 11 lipca 2018 r., a Europejski Bank Centralny wydał opinię z inicjatywy własnej⁶ 18 lipca 2018 r.
7. Ani Zjednoczone Królestwo, ani Irlandia nie skorzystały z możliwości uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, przewidzianej w art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do od przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatów. Zgodnie z Protokołem nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonym do Traktatów, Dania nie uczestniczy w przyjęciu proponowanego środka.

⁴ 6217/19.

⁵ 11427/18.

⁶ CON/2018/33. Traktaty nie przewidują obowiązku konsultacji z EBC.

II. PRACE W RADZIE

8. Rada odnotowała postępy⁷ poczynione w tym dossier przez poprzednie prezydencje na posiedzeniu 6 i 7 grudnia 2018 r. W oparciu o prace przeprowadzone w 2018 r. prezydencja przygotowała dwa zmienione teksty wniosku, które zostały przeanalizowane przez Grupę Roboczą ds. Prawa Cywilnego (przelew wierzytelności), zwaną dalej „grupą roboczą”. Analizie tekstów prezydencji⁸ poświęcono cztery posiedzenia grupy roboczej, z których ostatnie odbyło się 15 maja 2019 r.
9. W ciągu ostatnich miesięcy grupa robocza skoncentrowała się również na uzyskaniu od Komisji wyjaśnień na temat finansowych aspektów wniosku, a w szczególności na temat jego powiązania z prawodawstwem UE w dziedzinie usług finansowych oraz z innymi przepisami międzynarodowymi i krajowymi, które mogłyby być istotne dla aspektów wniosku dotyczących rynków kapitałowych, takich jak transakcje w obrocie papierami wartościowymi. W realizacji tych zadań grupie roboczej pomagali delegaci Grupy Roboczej ds. Usług Finansowych. Ponadto grupa robocza rozpatrzyła wraz z Komisją szereg kwestii prawnych podniesionych w związku z wnioskiem i niektóre z nich doprowadziły do zmian przedstawionych przez prezydencję w jej zmienionych tekstach.

⁷ 14498/18.

⁸ Najnowsza wersja znajduje się w dok. ST 7889/19.

10. Główne przepisy omawiane w pierwszym półroczu 2019 r. to:

- a) **Zakres stosowania (art. 1):** grupa robocza z zadowoleniem przyjęła włączenie do zakresu stosowania rozporządzenia subrogacji umownej, co pozwoli zapewnić zgodność z rozporządzeniem Rzym I⁹. Jeśli chodzi o wyłączenia z zakresu stosowania, konieczne są dalsze negocjacje w sprawie ewentualnych dodatkowych wyłączeń, mając na uwadze, że dalsze wyłączenia nie powinny zagrażać pełnemu osiągnięciu zakładanego celu wniosku, którym jest wyeliminowanie obecnej niepewności prawa w odniesieniu do prawa właściwego dla skutków wobec osób trzecich w przypadku transakcji transgranicznych w obrocie wierzytelnościami.
- b) **Definicje (art. 2):** w tekście prezydencji zachowano niektóre definicje pierwotnie zaproponowane przez Komisję (np. „zbywca”, „nabywca”, „miejsce zwykłego pobytu”, „instrument finansowy”), inne natomiast zmieniono (np. „przelew”, „wierzytelność”, „skutki wobec osób trzecich”, „instytucja kredytowa”, „gotówka”) z myślą o ich wyjaśnieniu. Ponadto tekst prezydencji zawiera nowe dodatkowe definicje (np. „sekurytyzacja”, „papiery wartościowe”). Definicje są nadal przedmiotem weryfikacji przez delegacje.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I), Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6–16.

- c) **Prawo właściwe (art. 4):** grupa robocza kontynuowała analizę ogólnej zasady zaproponowanej przez Komisję (tj. prawo miejsca zwykłego pobytu zbywcy) i wyjątków od niej (np. gotówka) w świetle ich zalet (np. przewidywalność) i wad (np. ewentualna potrzeba kilku wyjątków, takich jak np. wierzytelności z instrumentów finansowych). Niektóre delegacje zaproponowały szereg dodatkowych wyjątków, ale konieczność ich wprowadzenia oraz ich uzasadnienie nadal wymagają dalszej oceny. W związku z tym szereg delegacji opowiada się za odwrotną zasadą ogólną (prawem właściwym dla przenoszonej wierzytelności), przy potrzebie pewnych wyjątków (np. faktoring), które podlegałyby prawu zwykłego miejsca pobytu zbywcy, w związku z czym grupa robocza przeanalizuje zarówno zalety (np. określenie prawa właściwego dla strony trzeciej i dłużnika w ramach systemu Rzym I), jak i wady (np. mniejsza przewidywalność) takiej alternatywnej zasady ogólnej. Jak dotąd analiza ta wykazała, że dyskusje na temat ogólnej zasady, którą należy przyjąć, i zakresu stosowania niniejszego wniosku mogą zostać ze sobą powiązane. Dlatego też w celu przygotowania stanowiska Rady należy przeprowadzić równoległe merytoryczną analizę obu elementów wniosku.

W tekście prezydencji uwzględniono również uwagi niektórych delegacji dotyczące konieczności zastosowania innego łącznika w przypadkach, w których zarejestrowane prawo do zabezpieczenia nieruchomości (hipoteki) lub mienia ruchomego (zastawy) jest wykorzystywane jako zabezpieczenie w ramach zabezpieczonej pożyczki. Dyskusje na ten temat wykazały, że choć istnieje potrzeba innego czynnika łączącego lub, w zależności od wyników dyskusji, przepisu precyzującego, że nie wpłynie to na prawo krajowe dotyczące tych rozwiązań, taka potrzeba może zaistnieć tylko w sytuacjach, w których zabezpieczenie (zarejestrowane prawo do zabezpieczenia) stanowi roszczenie uboczne wierzytelności. Analiza wymienionych kwestii będzie kontynuowana.

- d) **Stosowanie w czasie (art. 14):** dyskusje na forum grupy roboczej zmierzają w kierunku zastosowania nowego instrumentu jedynie do przelewu wierzytelności, w przypadku gdy umowa przelewu została zawarta w dniu lub po dacie rozpoczęcia stosowania omawianego rozporządzenia.

11. Grupa robocza przeanalizowała również pozostałe przepisy¹⁰ wniosku, które w porównaniu z pierwotnym wnioskiem Komisji nie zostały zmienione przez prezydencję lub zostały zmienione tylko nieznacznie. W odniesieniu do niektórych z tych przepisów przewidziano wyjaśnienia w odpowiednich motywach.

¹⁰ Powszechne stosowanie (art. 3), Zakres stosowania prawa właściwego (art. 5), Przepisy wymuszające swoje zastosowanie (art. 6), Porządek publiczny (ordre public) (art. 7), Wyłączenie odesłania (art. 8), Państwa posiadające niejednolity system prawny (art. 9), Stosunek do innych przepisów prawa Unii (art. 10), Stosunek do istniejących konwencji międzynarodowych (art. 11), Wykaz konwencji (art. 12), Klauzula przeglądowa (art. 13) oraz Wejście w życie i data rozpoczęcia stosowania (art. 15).

III. PODSUMOWANIE

12. Mimo że za prezydencji rumuńskiej osiągnięto znaczne postępy, delegacje kontynuują dogłębną analizę treści wniosku i tekstu prezydencji. W związku z tym, biorąc pod uwagę złożoność wniosku, jego ewentualne skutki dla rynków finansowych i wzajemne powiązania z innymi unijnymi aktami prawnymi, zanim Rada będzie mogła podjąć jakąkolwiek decyzję polityczną, konieczne są dalsze prace na szczeblu technicznym. Dlatego też Rada oczekuje od Komisji dodatkowego wkładu technicznego, w szczególności dotyczącego kwestii finansowych, o których mowa w pkt 9.
13. W związku z tym Komitet Stałych Przedstawicieli jest proszony o przedłożenie Radzie niniejszego sprawozdania z postępów, tak by zapoznała się z nim na posiedzeniu 6 i 7 czerwca 2019 r.
